

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. december 11.
(OR. en)

16681/23

FREMP 370
JAI 1657
COTER 244
CT 197
COSI 250
IPCR 66
TELECOM 389
COMPET 1265
RELEX 1474
ENFOPOL 541
AUDIO 127

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. december 7.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	JOIN(2023) 51 final
Tárgy:	KÖZÖS KÖZLEMÉNY AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK Nincs helye a gyűlésnek: európai összefogás a gyűlés ellen

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: JOIN(2023) 51 final.

Melléklet: JOIN(2023) 51 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

AZ UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2023.12.6.
JOIN(2023) 51 final

KÖZÖS KÖZLEMÉNY AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Nincs helye a gyűlöletnek: európai összefogás a gyűlölet ellen

Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul.

Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.

Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke

1. HATÁROZOTTAN KIÁLLUNK A GYŰLÖLET ELLEN

Az uniós szerződésekben foglalt alapértékek nem elvont fogalmak, amelyeket kedvünk szerint alkalmazunk: olyan feltételek, amelyeknek teljesülése elengedhetetlen demokratikus, pluralista társadalmaink működéséhez. Minden uniós polgárra nézve kötelezőek. Minden ember, minden közösség, minden hit egyforma tiszteletet érdemel. Társadalmunk kohézióját veszélyezteti, amikor egyes csoportokkal szemben megnő a feszültség.

Az elmúlt hetekben olyan események tanúi voltunk Európában, amelyekről azt hittük, soha nem fognak újra bekövetkezni. A zsidó közösség ellen elkövetett atrocitások mindannyiunkat arra figyelmeztetnek, hogy a gyűlölet bármikor újra felütheti fejét. Elfogadhatatlan, hogy a zsidó közösségek ne érezzék magukat biztonságban, hogy emberek mindennapi élete veszélyeztetve legyen, hogy ne merjék a gyerekeiket iskolába küldeni, hogy az egyetemi kampuszokon támadásoknak legyenek kitéve, hogy féljenek bemenni a munkahelyükre. Elfogadhatatlan, hogy az európai zsidó közösség száma részben amiatt csökkent az utóbbi években, mert félelemből sokan inkább elhagyták Európát. Az európai zsidó közösség elválaszthatatlan része történelmünknek, kultúránknak és társadalmunknak, az antiszemitizmus pedig összeegyeztethetetlen mindazzal, amit az Európai Unió képvisel. A jelenlegi helyzet nem fér össze az emberi jogokkal, értékeinkkel és európai életmódunkkal.

Ez a gyűlölet minden formájára igaz. A muszlimok ellen is egyre nő a gyűlölet: a muszlimoknak megfélemlítéssel, erőszakkal és kirekesztéssel kell szembenézniük. Tiszteletben kell tartani mindazt és mindazokat, amelyeknek és akiknek köszönhetően Európa társadalma ilyen egyedülállóan sokszínű.¹ Ez szerves része az európai sokféleségnek.

Ez egyértelműen azt mutatja, hogy az elmúlt hetekben általánosságban is megnőtt a gyűlölet mértéke. A gyűlölet gyűlöletet szül: nemcsak az egyes közösségek, mindannyiunk életét rombolja. A gyűlölet veszélyt jelent társadalmunkra és demokráciánkra nézve is. Elfogadhatatlan, hogy emberek amiatt ne tudjanak teljes életet élni, ahogy kinéznek, amiben hisznek, akit szeretnek, vagy ahonnan származnak. Az európai történelemből jól látszik, hogy a gyűlölet legjobb táptalaja, ha csendben, tétlenül nézzük, ami másokkal történik. A lekicsinylő nyelvhasználat tovább erősíti azt az érzést, hogy a bizonyos közösségek vagy egyének elleni támadásokat büntetlenül lehet elkövetni. Azok terjesztenek álhíreket és próbálják meg külföldről manipulálni az információt, akik megpróbálják aláásni demokráciáinkat, hogy konfliktusokat gerjesszenek. A dezinformáció más társadalmi

¹ 2023. november 6-án az antiszemitizmus elleni küzdelemért felelős koordinátorok [együttes nyilatkozatot](#) adtak ki az antiszemita gyűlölet elleni küzdelemről. 2023. november 29-én a muzulmánellenes gyűlölettel és rasszizmussal foglalkozó koordinátorok, különleges képviselők és nagykövetek [nemzetközi nyilatkozatot](#) adtak ki a gyűlölet minden formája, különösen a muszlimellenes gyűlölet elleni küzdelemről.

feszültségeket, például a társadalmi kirekesztést és a szegénységet is kihasználja és csoportokat bélyegez meg. A véleménynyilvánítás szabadsága alapvető jog és érték, de az emberi jogi jogszabályok elismerik, hogy azt nem szabad arra használni, hogy gyűlöletre és erőszakra uszítsunk. Nem maradhatnak büntetlenül azok, akik ezt a határt átlépik.

Történelmi és erkölcsi kötelességünk egy emberként kiállni az európai zsidó közösségek mellett és védelmezni őket – történelmi és erkölcsi kötelességünk **a faji vagy etnikai hovatartozása, hite, neme vagy szexualitása miatt bárki ellen irányuló gyűlölet, bűnbakkeresés és rágalmozás ellen küzdeni**. Az utóbbi hetekben látott, konkrét erőszakos cselekményekben vagy uszításban megnyilvánuló erőszak és gyűlölet olyan elfogadhatatlan jelenség, amelyre erős és határozott választ kell adnunk.

Ez a közlemény minden európai polgárt cselekvésre hív fel: tegyünk meg mindent annak érdekében, hogy Európában mindenki egyformán, azonos mértékben legyenek érvényesek az alapértékeink. A közömbösség vagy közöny nem csak a diszkrimináció áldozatait fenyegeti, hanem a nyitott és sokszínű társadalmat, a demokráciát és az európai életet. A tétlenség nem opció. Ki kell állnunk egymásért és ki kell tartanunk egymás mellett.

A gyűlölet többféle formában jelenhet meg: a bántalmazástól, zaklatástól, szóbeli sértéstől vagy inzultustól és dezinformációtól kezdve egészen a fenyegetésekig vagy erőszakra uszításig. Látva, hogy ezek milyen gyakran fordulnak elő a társadalomban és a politikai szintén is, átfogó választ kell adnunk.

Az elmúlt években **a Bizottság az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal együttműködve jogi eszközöket és szakpolitikai kezdeményezéseket dolgozott ki a Szerződésben és az Európai Unió Alapjogi Chartájában meghatározott közös uniós értékek és alapvető jogok előmozdítása és védelme érdekében.**

A **rasszista és idegengyűlölő gyűlöletbeszédre és gyűlölet-bűncselekményekre adott határozott közös válasz** legfontosabb uniós kerete a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelemről szóló 2008-as kerethatározat², amely **büntetőjogi keretet hoz létre annak érdekében, hogy a rasszizmus és idegengyűlölet súlyos megnyilvánulásait Unió-szerte hatékony, arányos és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókkal büntessék**. Különösen azt írja elő a tagállamok számára, hogy nyilvánítsák bűncselekménnyé a gyűlöletbeszédet – a fajon, bőrszínen, valláson, származáson, nemzeti vagy etnikai származáson alapuló nyilvános erőszakra vagy gyűlöletre uszítást³ –, és a bűncselekmények elkövetőinek elítélésekor megfelelően vegyék figyelembe a rasszista indítékokat. A nemzeti hatóságoknak ki kell vizsgálniuk és büntetőeljárást kell indítaniuk minden állítólagos gyűlölet-bűncselekmény vagy gyűlöletbeszéd esetében, ideértve a holokauszt nyilvános védelmezését, tagadását vagy durva bagatellizálását.

A Bizottság jelentős erőfeszítéseket tett és tesz annak biztosítása érdekében, hogy a kerethatározatot teljes körűen és helyesen ültessék át, különösen azáltal, hogy 2020 októbere óta tizenhárom tagállam ellen kötelezettségszegési eljárást indított, aminek következtében tíz tagállam változtatásokat eszközölt. A többi tagállam részéről további intézkedésekre van szükség a szabályok hatékony és teljes körű végrehajtása érdekében.

² A Tanács 2008/913/IB kerethatározata (2008. november 28.) a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről (HL L 328., 2008.12.6., 55. o.).

³ Lásd a kerethatározat 1. cikkét.

2021 decemberében a Bizottság javaslatot tett arra, hogy a tagállamok jelenlegi eltérő és széttagolt büntetőjogi megközelítéseinek kezelése és az áldozatok uniós szintű következetes védelmének biztosítása érdekében **a Szerződésben szereplő uniós bűncselekmények listáját bővítsék ki a gyűlöletbeszéddel és a gyűlölet-bűncselekményekkel**⁴. Ehhez – az Európai Parlament egyetértésével – egyhangú tanácsi határozatra van szükség, amely ezután lehetővé tenné a Bizottság számára, hogy jogalkotási javaslatot terjesszen elő a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmények EU-szerte történő kezelésére vonatkozó meglévő jogi keret megerősítése érdekében. A közelmúlt eseményei rámutatnak arra, hogy **e tanácsi határozat gyors elfogadására van szükség** a közös uniós értékek védelme érdekében, amelyeket a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmény minden formája aláás, függetlenül a megcélzott személyektől és csoportoktól.

2. MEGVÉDJÜK AZ EMBEREK ÉS A HELYEKET

„Senki se születik úgy, hogy gyűlöl egy másik személyt a bőrszíne vagy a származása vagy vallása miatt. Az embernek meg kell tanulnia gyűlölni, ha képes a gyűlöletet elsajátítani, akkor meg lehet tanítani a szeretetre, mert a szeretetet az emberi szív sokkal természetesebbnek érzi, mint az ellentétét.”

Nelson Mandela, a Dél-afrikai Köztársaság elnöke (1994-1999)

A 2020–2025-ös időszakra szóló, a biztonsági unióra vonatkozó stratégia⁵ megerősítette annak szükségességét, hogy az uniós értékekkel és elvekkel összhangban garantálja a biztonságot az EU-ban mindenki számára.

Európában ma riasztóan gyakori a gyűlöletbeszéd, és egyre többször fordulnak elő gyűlölet-bűncselekmények⁶. Ez magában foglalja a fizikai⁷ és az online⁸ támadásokat is, és csak fokozza az amúgy is létező faji diszkriminációt. A bizonyítékok azt mutatják, hogy a gyűlöletbeszéd és az ellenségeskedés különösen a zsidó és muszlim közösségeket érinti⁹. A

⁴ „Inkluzívabb és védelmezőbb Európa: az uniós bűncselekmények listájának kibővítése a gyűlöletbeszéddel és a gyűlölet-bűncselekményekkel”, [COM\(2021\) 777 final](#), 2021.12.9. Ez a kezdeményezés egyike az európai demokráciáról szóló cselekvési terv keretében 2020-ban bejelentett céloknak.

⁵ A biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégia, [COM\(2020\) 605 final](#), 2020.7.24.

⁶ Az uniós finanszírozású „European Observatory on Online Hate” (az online gyűlölet európai megfigyelőközpontja) elnevezésű projekt adatai az EU-ban elemzett nyolcmillió számítógépes üzenet alapján azt mutatják, hogy 2023 eleje óta 30 %-kal nőtt a gyűlöletkeltő toxicitás szintje. Ez az arány a francia, orosz, szlovák és spanyol nyelvű üzenetekben ennél is magasabb. <https://eooh.eu/>

⁷ Bár a hatóságok még nem készítettek hivatalos statisztikát, a civil társadalom és a média számos példát említ. Németországban a civil társadalmi szervezetek arra figyelmeztettek, hogy az antiszemita (forrás: RIAS) és a muszlimellenes (forrás: CLAIM) esetek is hirtelen gyakoribbá váltak. Sajtóbeszámolók szerint jelentősen megnőtt az antiszemita támadások száma Franciaországban (forrás: Le Monde), Ausztriában (forrás: euractiv) és Hollandiában is (forrás: jta.org).

⁸ Egy tanulmány szerint az izraeli-palesztin konfliktusról szóló YouTube-videók alatti antiszemita kommentek abszolút mennyisége több mint 50-szeresére nőtt október folyamán. Ugyanebben az időszakban az antiszemita üzenetek aránya összességében több mint a duplájára nőtt (forrás: isdglobal.org, 2023. október 31.). Az X platformon végzett hasonló kutatások azt mutatják, hogy a Hamász terrortámadásainak hétvégéjén az előző két naphoz képest több mint négyszeresére nőtt a muszlimellenes kulcsszavakat tartalmazó posztok száma (forrás: isdglobal.org, 2023. november 2.).

⁹ Az Alapjogi Ügynökség által 2023 októberében közzétett, „Feketeként az EU-ban” című jelentés kiemeli, hogy a válaszadók egyharmada tapasztalt rasszista zaklatást a felmérést megelőző 5 évben, és a válaszadók 4 %-a tapasztalt rasszista erőszakot.

biztonsági aggályok, valamint az antiszemitizmus elleni fellépés iránti eltökéltség érzékelt hiánya fontos szerepet játszottak¹⁰ a korábbi intézkedésekben, amelyeket most fokozni kell.

- *A fizikai fenyegetésekkel szembeni védelem*

A bűnüldözés különösen felelős azért, hogy élen járjon a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmények által a személyes biztonságra jelentett kockázatokkal szembeni fellépésben. A rasszizmus, az idegengyűlölet és az intolerancia egyéb formái elleni küzdelemmel foglalkozó magas szintű uniós csoport¹¹ segíti a tagállamokat a bűnüldözésben dolgozók képzésének és kapacitásépítésének fejlesztésében, a gyűlölet-bűncselekmények nyilvántartásának és az ilyen bűncselekményekkel kapcsolatos adatgyűjtés javításában, valamint abban, hogy az áldozatokat a gyűlölet-bűncselekmények bejelentésére ösztönözzék. A csoport együttműködik az uniós ügynökségekkel¹² a rendőrség gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos képzésének javítása és a gyűlölet-bűncselekmények áldozatainak támogatása érdekében. A veszélyeztetett közösségeket minden esetben be kell vonni a biztonsági stratégiák kidolgozásába és megvalósításába¹³.

A folyamatban lévő fellépések például:

- Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL) célzott rendezvényeket és e-képzéseket tervez, amelyek az antiszemitizmusra, a muszlimellenes gyűlöletre és tágabb értelemben a rasszizmus elleni biztosítékokra összpontosítanak: 2024 áprilisában például Budapesten találkoznak majd a tagállamok bűnüldöző hatóságai, hogy a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozó jogszabályok koordinációjának és hatékony végrehajtásának javításáról tárgyaljanak.
- Az Europol fokozni fogja továbbá a bűnüldöző szervek támogatását annak érdekében, hogy kiberbiztonsági nyomozásokkor használatos eszközöket alkalmazzanak az online tevékenységet folytató elkövetők és a gyűlölet-bűncselekményekben részt vevő hálózatok azonosítására.
- A 2021–2024-es időszakra szóló európai igazságügyi képzési stratégia¹⁴ magában foglalja az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazásával kapcsolatos képzésre irányuló célzott munkát, beleértve a gyűlölet elleni uniós fellépéshez kötődő képzést is.
- A megkülönböztetésmentességről és a megkülönböztetés különböző formáiról, például az antiszemitizmusról szóló képzési anyagok az e-igazságügyi portál európai képzési platformján érhetők el. Erre fog építeni az európai igazságügyi képzés következő szakasza.

Ezeket az intézkedéseket a gyűlöletbeszéddel és a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos **nyomozásokra szakosodott nemzeti bűnüldözési kapcsolattartó pontok hálózatának létrehozásával** kell támogatni az uniós szintű tevékenységekkel, például a gyűlöletbeszéd és

¹⁰ Az antiszemitizmus elleni küzdelemre és a zsidó élet előmozdítására vonatkozó európai uniós stratégia (2021–2030), [COM\(2021\) 615](#), 2021.10.5.

¹¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/combating-hate-speech-and-hate-crime_en

¹² Konkrétan az Alapjogi Ügynökséggel és a CEPOL-lal, valamint az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezethez (EBESZ) tartozó Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalával (ODIHR).

¹³ 2021 óta a Bizottság az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalával és a Zsidó Világkongresszussal közösen hét rendezvényt szervezett a nemzeti bűnüldöző hatóságok és a zsidó közösségek közötti, biztonsággal kapcsolatos együttműködés megerősítése érdekében. A következő ilyen rendezvényre a tervek szerint 2023. december 11-én kerül sor Olaszországban.

¹⁴ „A jogérvényesülés biztosítása az EU-ban – A 2021 és 2024 közötti időszakra szóló európai igazságügyi képzési stratégia”, [COM\(2020\) 713 final](#), 2020.12.2.

a gyűlölet-bűncselekmény elleni küzdelemmel foglalkozó magas szintű munkacsoport keretében folytatott koordináció fokozása, a nyomozások határokon átnyúló támogatása, valamint a bevált gyakorlatok és eszközök cseréje érdekében¹⁵.

Az **áldozatok jogairól szóló 2020–2025-ös uniós stratégia**¹⁶ kiemelte, hogy biztosítani kell a gyűlölet-bűncselekmények áldozatainak nyújtott szakértői támogatást és védelmet. Hangsúlyozta, hogy a gyűlölet-bűncselekmények aránytalanul sújtanak bizonyos közösségeket, például a zsidókat vagy a muszlimokat. A stratégia olyan intézkedéseket irányoz elő, amelyek ösztönzik a bűncselekmények bejelentését¹⁷, az előítéletek motivációjának jobb kivizsgálását, valamint a rasszista és idegengyűlölő bűncselekmények áldozatainak nyújtott fokozott támogatást. Ezt a munkát a gyűlölet-bűncselekmények áldozatainak nyújtott uniós finanszírozás, valamint a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program (CERV) és a Jogérvényesülés program keretében indított figyelemfelhívó kezdeményezések támogatják. A Bizottság 2023 júliusában javaslatot fogadott el az **áldozatok jogairól szóló irányelv felülvizsgálatára**¹⁸. E felülvizsgálat gyors elfogadása megerősítené a kiszolgáltatott áldozatok, például a gyűlölet-bűncselekmények áldozatainak védelmét, és biztosítaná a gyűlölet-bűncselekmények áldozatainak sajátos szükségleteinek jobb azonosítását, valamint a speciális támogatási és védelmi intézkedések átfogóbb alkalmazását.

Az Európa-szerte megtapasztalt számos erőszakos támadás megmutatta, hogy **az imahelyek és a közösségi központok különleges védelemre szorulnak**. Bár valamennyi polgár védelméért a nemzeti hatóságok felelősek, a legtöbb zsidó közösségnek és civil társadalmi szervezetnek jelentős forrásokat kellett fordítania a saját biztonságát védő intézkedésekre. Ezért az antiszemitizmus elleni küzdelemre vonatkozó uniós stratégia¹⁹ prioritásként kezeli a tagállamoknak és a zsidó közösségeknek az imahelyek védelmének megerősítéséhez nyújtott támogatást a nyilvános terek védelmére irányuló erőfeszítések részeként. Az EU prioritásként határozta meg a nyilvános terek védelmét, és a 2020. évi terrorizmus elleni programja részeként finanszírozást mozgósított a Belső Biztonsági Alapból²⁰. A védendő közterületeken belül különös figyelmet szenteltek az imahelyeknek.

2020 óta a PROTECT program számos nemzetközi és vallások közötti projektet támogat, **sebezhetőségi értékelést végez az imahelyeken**, és képzést nyújt a vallási vezetők és közösségeik számára²¹. Ez a tapasztalat hozzájárult a programnak 2022-ben juttatott új

¹⁵ Ezt a javaslatot a Tanács spanyol elnöksége jelenleg is tárgyalja.

¹⁶ Az áldozatok jogairól szóló uniós stratégia (2020–2025), COM(2020) 258 final, 2020.6.24.

¹⁷ Az alacsony bejelentési arány az áldozattá válás folyamatának elmélyüléséhez, az elkövetők büntetlenségéhez, és a gyűlölet-bűncselekmények által érintett valamennyi csoport biztonságának csökkenéséhez vezet. Az Alapjogi Ügynökség antiszemitizmusról szóló tanulmánya megállapította, hogy az antiszemita zaklatást elszenvedő zsidó személyek 79 %-a nem jelentette be a legsúlyosabb incidenseket. Alapjogi Ügynökség, Experiences and perceptions of antisemitism – Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU (Antiszemitizmussal kapcsolatos tapasztalatok és arról alkotott felfogások – Második felmérés a zsidókkal szembeni hátrányos megkülönböztetésről és gyűlölet-bűncselekményekről az Európai Unió tagállamaiban), 2018.

¹⁸ Javaslat a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló 2012/29/EU irányelv módosításáról, [COM/2023/424 final](#).

¹⁹ „Az antiszemitizmus elleni küzdelemre és a zsidó élet előmozdítására vonatkozó európai uniós stratégia (2021–2030)”, [COM\(2021\) 615 final](#), 2021.10.5.

²⁰ „Az EU terrorizmus elleni programja: előrejelzés, megelőzés, védelem, reagálás”, [COM\(2020\) 795 final](#), 2020.12.9.

²¹ A PROTECT 2020. évi felhívásában az összesen 22,7 millió EUR-ból 14,5 millió EUR-t tettek ki az imahelyek védelmére irányuló projektek. A 2022. évi felhívásban az imahelyek védelmével kapcsolatos projektek a 17,8 millió EUR összegű teljes költségvetésből 8,3 millió EUR-t kaptak. E felhívások keretében

pénzügyi támogatáshoz, amelyből a program bővítését, valamint az imahelyek és a vallásos közösségek védelmét, a zsidó imahelyek, az oktatás és a közösségi összejövetel védelmére összpontosító projekteket finanszíroznak, olyan szervezetekkel együttműködve, mint például az Európai Zsidó Kongresszus Biztonsági és Válságközpontja²². A finanszírozást most tovább növelik a nyilvános terek védelmére irányuló, küszöbön álló felhívással, amelynek az imahelyek, például a zsinagógák és mecsetek, a vallási iskolák és a közösségi összejövetelek lesznek a legfontosabb prioritásai. Tekintettel a sürgető helyzetre, az eredetileg 2024-re tervezett pályázati felhívást előrehozzuk 2023-ra, beleértve az antiszemitizmus kezelésére irányuló célzott finanszírozást is²³. Ezen túlmenően a Bizottság támogatja a tagállamokat nemzeti válaszlépéseik kiigazításában, többek között a Belső Biztonsági Alapon keresztül nyújtott kiegészítő finanszírozással az azonnali prioritások kezelése érdekében²⁴.

Kérésre célzott uniós védelmi biztonsági tanácsadó²⁵ missziókat indítanak, amelyek szakértői állományra támaszkodnak annak érdekében, hogy támogassák a tagállamokat a sebezhetőségi értékelések elvégzésében: ezeket az imahelyeken, egyéb közterületeken és a kritikus infrastruktúrákban meglévő sebezhetőségek feltérképezésére használják fel.²⁶ 2021-ben a Bizottság közzétette az imahelyek védelmének támogatásáról szóló összefoglaló uniós útmutatót²⁷, amelyet azóta a zsidó hitnek szentelt imahelyek védelméről szóló lengyelországi és svédországi oktatóképzési rendezvényeken használtak. Emellett a 2022-ben megjelent, a beépített biztonságról szóló kézikönyv²⁸ inspirációként szolgál a hatóságok számára ahhoz, hogy a biztonsági szempontokat figyelembe vegyék a jövőbeli épületek tervezésekor és a meglévő nyilvános terek felújításakor is. Az Alapjogi Ügynökség által kifejlesztett, muszlimellenes gyűlölettel foglalkozó adatbázist fel kell használni a gyűlölet e formájának további kezelésére²⁹.

A Bizottság:

- megerősíti a **Belső Biztonsági Alap PROTECT programját**, megnövelt finanszírozással és a zsidó imahelyek, a vallási iskolák és a közösségi összejövetelek védelmére vonatkozó prioritással, továbbá
- **meggyorsítja** a küszöbön álló pályázati felhívást.

A Bizottság sürgeti:

tizenegy, az imahelyek védelmével foglalkozó projekt került kiválasztásra. Ezek közül hat dolgozik zsidó partnerekkel, egy pedig teljes mértékben a zsidó közösségek védelmét fokozó programra, az [EUCARE](#)-re összpontosít. A projektek közül ötnek van muszlim partnere a konzorciumán belül.

²² Ez a projekt, amely idén fejeződött be, és amelynek finanszírozása 2,5 millió EUR-t tett ki, lehetővé tette, hogy 1 000 európai imahelyet veszélyhelyzetben használható táblagépekkel lássanak el.

²³ A PROTECT új pályázati felhívását 2023 végéig teszik közzé; a teljes költségvetés 30 milliót tesz ki, és az ebből az antiszemitizmus terjedéséből eredő fenyegetések kezelésére szánt összeg 5 millió EUR-val magasabb, mint eddig.

²⁴ További 3 millió EUR összegű finanszírozást irányoztak elő.

²⁵ Az EU védelmi biztonsági tanácsadói tisztsége (PSA) az EU terrorizmus elleni programjának egyik kezdeményezése.

²⁶ A Bizottság imahelyek védelméről szóló gyakorlati útmutatóját 2021-ben Lengyelországban, 2022-ben pedig Svédországban tartott találkozók kísérték, amelyek témája a zsidó helyek védelme volt.

²⁷ [Összefoglaló uniós útmutató az imahelyek védelmének támogatásáról \(europa.eu\)](#)

²⁸ <https://counterterrorism.ec.europa.eu/book.php>

²⁹ Az adatbázis a muszlimellenes gyűlölethez köthető incidensekkel, például erőszakkal, vagyon elleni bűncselekményekkel, erőszakra vagy gyűlöletre való uszítással, a gyűlöletbeszéd egyéb formáival, a hátrányos megkülönböztetéssel és a zaklatással kapcsolatos nemzeti emberi jogi szervek megállapításait tartalmazza: <https://fra.europa.eu/en/databases/anti-muslim-hatred>.

- a Tanácsot, hogy **terjessze ki** a Szerződésekben definiált „**uniós bűncselekmények**” **jelenlegi listáját a gyűlöletbeszédre és a gyűlölet-bűncselekményekre is**, valamint
- az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy **mielőbb fogadja el az áldozatok jogairól szóló felülvizsgált irányelvet**.

A Bizottság felkéri és együttműködéséről biztosítja:

- a **CEPOL-t**, hogy szervezzen célzott rendezvényeket és e-képzéseket, amelyek kifejezetten az antirassizmusra, az antiszemitizmusra és a muszlimellenes gyűlölet elleni biztosítékokra összpontosítanak, és
- az **Europol-t**, hogy fokozza a bűnüldöző szervek támogatását annak érdekében, hogy kiberbiztonsági nyomozásokkor használatos eszközöket alkalmazzanak a gyűlöletbeszédben és gyűlölet-bűncselekményekben részt vevő hálózatok azonosítására.

– *Védelem az online fenyegetésekkel szemben*

Az online környezet mára demokráciánk alapvető része lett, ugyanakkor teret ad a jogellenes tartalmaknak, a gyűlöletbeszédnek, valamint a gyűlölet és az erőszakos szélsőségesesség terjesztésére és ösztönzésére irányuló alattomos kísérleteknek is³⁰. A fellépés fokozásának egyik fő oka elsősorban az antiszemitizmussal és általánosabban a gyűlöletbeszédrel kapcsolatos aggodalom volt.

Az EU számos jogszabályt és kezdeményezést dolgozott ki a digitális szférát érintő különböző fenyegetések kezelésére. A **digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály**³¹ **középpontjában a felhasználók biztonsága áll: többek között új kötelezettségeket ír elő az online platformok számára a jogellenes tartalmak elleni küzdelem terén**. Az online óriásplatformnak vagy nagyon népszerű online keresőprogramnak minősülő platformok kötelesek értékelni és mérsékelni a jogellenes tartalom terjesztésével járó rendszerszintű kockázatokat, valamint az alapvető jogokra, a demokratikus folyamatokra, a polgári párbeszédre és a választási folyamatokra gyakorolt negatív hatásokat, beleértve az álhíreket és a közbiztonság kockázatát is. Az online óriásplatformok és a nagyon népszerű online keresőprogramok esetében a Bizottság közvetlen felügyeleti és végrehajtási hatáskörrel rendelkezik³². A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy felszólítsa a platformokat, hogy adatokat szolgáltatassanak annak igazolására, hogy eleget tesznek saját kötelezettségvállalásaiknak. A Bizottság gyorsan felvette a kapcsolatot a legrelevánsabb technológiai vállalatokkal, hangsúlyozva a jelenlegi konfliktus által kiváltott kockázatokat, és hivatalos tájékoztatást kért a szükséges kockázatértékelésekről és kockázatsökkentő intézkedésekről. A 2023. november 23-i dublini erőszakos incidenseket követően az ír hatóságok aktiválták elsőként az incidensek kezelésére szolgáló új mechanizmust³³.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály értelmében a jogellenes tartalom kockázatának csökkentésére irányuló egyik intézkedés az elismert magatartási kódexekhez való csatlakozás. A magatartási kódexek a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály végrehajtási keretének

³⁰ Lásd az Alapjogi Ügynökség online tartalommoderálásának jelentését – „[Current challenges in detecting hate](#)” (A gyűlölet felderítésével kapcsolatos aktuális kihívások)

³¹ Javaslat a digitális szolgáltatások egységes piacáról szóló rendeletről (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályról) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról, [COM\(2020\) 825 final](#), 2020.12.15.

³² A Bizottság a közelmúltban ajánlást fogadott el a különösen a jogellenes tartalom terjesztéséből eredő eseményekre való reagálás koordinálásáról. Ez arra ösztönzi a tagállamokat, hogy összehangolt és következetes módon reagáljanak az incidensekre.

³³ A Coimisiún na Meán (www.cnam.ie) által.

kulcsfontosságú részei, amelyek célja a jogellenes tartalmak bizonyos típusai kockázatának csökkentése. A Bizottság 2016 óta együttműködik a főbb platformokkal a **jogellenes online gyűlöletbeszéd felszámolására vonatkozó magatartási kódex keretében**. A részt vevő platformok által a magatartási kódex alapján tett egyik legfontosabb kötelezettségvállalás az, hogy az esetek többségében 24 órán belül megvizsgálják a hozzájuk bejelentett jogellenes gyűlöletbeszédet, és gyorsan eltávolítják a jogellenes tartalmakat. A **jogellenes online gyűlöletbeszéd felszámolására vonatkozó új magatartási kódexről** szóló, 2023 márciusa óta folyamatban lévő tárgyalások hamarosan lezárulnak, és az új kódex a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály szerinti hivatalos magatartási kódexszé válik³⁴. A kódex felülvizsgálatának fő célja a kódex megelőző képességének javítása és olyan eszközzé alakítása, amely segíthet előre jelezni a gyűlöletbeszéd veszélyét, mielőtt az adott tartalom elterjedne.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály kifejezetten elismeri a **megbízható bejelentők** szerepét **az online gyűlöletbeszéd azonosításában és megjelölésében, valamint az ellene való fellépés lehetővé tételében**. A megbízható bejelentők széles hálózata jelenleg is aktív a jogellenes online gyűlöletbeszéd felszámolására vonatkozó magatartási kódex értelmében, amelynek ez az egyik legkézzelfoghatóbb sikere. A jelenlegi helyzetben különösen fontos a megbízható bejelentők szerepe a jogellenes antiszemita és muszlimellenes gyűlöletbeszéd azonosításában. A Bizottság **meg fogja erősíteni a megbízható bejelentők hálózatának támogatására szánt finanszírozást**³⁵. Ez magában foglal majd egy külön ágat, amelynek célja az antiszemita gyűlöletbeszéddel foglalkozó megbízható bejelentők hálózatának létrehozása és támogatása, amint azt az antiszemitizmus elleni küzdelemre vonatkozó uniós stratégia előíranyozza. Hackathon-rendezvényt szerveznek, hogy új, innovatív módszereket dolgozzanak ki az antiszemitizmus online és digitális környezetben való kezelésére. A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály értelmében a megbízható bejelentők által benyújtott bejelentéseket az online platformot üzemeltető szolgáltatóknak prioritásként kell kezelniük, és azokról indokolatlan késedelem nélkül döntenieük kell.

Az online gyűlöletbeszédre adott hatékony és tényeken alapuló válasz a gyűlöletbeszéd eredetének és terjesztésének megértésén alapul. A Bizottság a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek (CERV) program keretében folytatni fogja az online gyűlölet „ökoszisztémáiról” szóló tanulmányok finanszírozását azáltal, hogy prioritásként kezeli a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelmet. Az antiszemitizmus elleni küzdelemre vonatkozó uniós stratégiában foglaltaknak megfelelően a Bizottság átfogó adatelemzést is végez annak érdekében, hogy jobban megértse az antiszemitizmus online terjedésének, útjának és terjeszkedésének módját.

A terrorista tartalom, amely szorosan kapcsolódik a gyűlöletbeszéd legsúlyosabb formáihoz, az interneten talált tartalmak egyik legnyilvánvalóbban veszélyes megnyilvánulása. Az online terrorista tartalomról szóló rendelet³⁶ hatékony jogszabályi keretet biztosít a tagállamok számára annak biztosításához, hogy a terrorista tartalmakat egy órán belül eltávolítsák az internetről. Az online platformokat üzemeltető szolgáltatóknak

³⁴ Ehhez meg kell szervezni a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály teljes körű irányítását: és 2024 februárjáig létre kell hozni a digitális szolgáltatásokkal foglalkozó testületet, amely a tagállamok digitális szolgáltatási koordinátoráiból és a Bizottságból áll.

³⁵ 2024-ben ez további 2,5 millió EUR lesz.

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/784 rendelete az online terrorista tartalom terjesztésével szembeni fellépésről (HL L 172, 2021.5.17., 79. o.).

azonnal intézkedniük kell, amint a nemzeti hatóságoktól eltávolítási végzést kapnak³⁷. A Bizottság és az Europol fokozni fogja a tagállamoknak és az online platformok tárhelyszolgáltatóinak nyújtott támogatást a gyakorlati akadályok leküzdése, valamint a rendelet határozott és zökkenőmentes alkalmazásának biztosítása érdekében. E célból 2023. november 24-én munkaértekezletre került sor az illetékes nemzeti hatóságok és a tárhelyszolgáltatók részvételével; továbbá jelenleg három olyan projekt végrehajtása is zajlik, amelynek célja, hogy segítsék a kis tárhelyszolgáltatókat a szabályoknak való megfelelésben³⁸.

Az uniós internet fórum a Bizottság által vezetett és önkéntes kezdeményezés, amelynek célja, hogy a technológiai ágazattal és más érdekelt felekkel együttműködve fellépjen az online megjelenő gyűlölet, szélsőséges és terrorista tartalmak ellen³⁹. Iránymutatást nyújt a tagállamoknak és a technológiai vállalatoknak a rosszhindulatú és jogellenes online tartalmak jelentette kihívások kezeléséhez, ideértve az olyan káros tartalmakat, amelyeket a véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jog véd, és amelyeket ezért nem lehet eltávolítani. 2023-ban például kézikönyvet tettek közzé a „határesetnek minősülő” tartalomról, hogy iránymutatást nyújtsanak a technológiai vállalatoknak az ilyen tartalmak azonosításához. A gyűlöletkeltés szempontjából határesetnek minősül az olyan tartalom, amely lázító, megosztó és potenciálisan radikalizálódáshoz vezető, csoportokkal vagy kisebbségekkel kapcsolatos sztereotípiákat táplál, de nem számít a tagállamok által az uniós jog értelmében bűncselekménnyé nyilvánítandó rasszista és idegengyűlölő erőszakra vagy gyűlöletre való felbujtásnak. A kézikönyv számos kategóriát tartalmaz, például: legális, de káros antiszemita tartalmak, a Covid19-válsághoz kapcsolódó, határesetnek minősülő tartalmak, az LMBTIQ-ellenes pozsonyi támadás és általában az LMBTIQ-ellenes tartalmak. 2024-ben a felülvizsgált változat kiegészül a muszlimellenes, határesetnek minősülő tartalomról szóló fejezettel, együttműködve a muszlimellenes gyűlölet elleni küzdelemmel foglalkozó bizottsági koordinátorral. A fórum útmutatást nyújt majd a határesetnek minősülő tartalmak kezeléséhez, és a jövőben is fel fogja hívni a figyelmet azokra a tartalmakra, amelyek radikalizálódáshoz vezethetnek, valamint támogatni fogja a technológiai vállalatokat a tartalommoderálási erőfeszítéseikben.

Emellett az uniós internet fórum az új-zélandi Christchurchben elkövetett terrortámadást követően 2019-ben kidolgozta, majd 2023-ban felülvizsgálta az **uniós válságkezelési protokollt**. A protokoll olyan önkéntes mechanizmus, amely **elősegíti a valós eseményekre reagáló terrorista és erőszakos szélsőséges online tartalmak víruszerű terjedésére adott gyors, kollektív és határokon átnyúló válasz koordinálását**. Az uniós internet fórum és az Europol szélsőséges internetes tartalmakkal foglalkozó uniós egysége 2024 elején döntéshozatali gyakorlatot fog szervezni, hogy tesztelje e válságprotokoll végrehajtását, valamint az online terrorista tartalmakról szóló rendelet szerinti vonatkozó kötelezettségeket és operatív eljárásokat, és figyelembe vegye a közel-keleti helyzet online környezetre gyakorolt hatását.

Az EU évek óta azon dolgozik⁴⁰, hogy segítse a tagállamokat a radikalizálódás elleni küzdelemben, amely a terrorizmus, de a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmények

³⁷ A Bizottság rendelkezésére álló információk alapján 2023. október eleje óta legalább száz esetben rendelték el olyan terrorista tartalom eltávolítását, amely a közel-keleti helyzettel volt kapcsolatos.

³⁸ ALLIES, FRISCO és TATE.

³⁹ [Uniós internet fórum \(EUIF\)](#).

⁴⁰ „Az EU terrorizmus elleni programja: előrejelzés, megelőzés, védelem, reagálás”, [COM\(2020\) 795 final](#), 2020.12.9.

táptalaja is. Az **uniós radikalizálódástudatossági hálózat (RAN)**⁴¹ összefogja az erőszakos szélsőségek megelőzésével és leküzdésével kapcsolatos szakértelmet és tapasztalatokat. A RAN jelenleg azt vizsgálja, hogy az európai online információs ökoszisztéma hogyan reagál a közel-keleti fejleményekre. Az eredményeket 2023. decemberében vitatják meg a tagállamokkal, hogy támogassák stratégiai kommunikációs erőfeszítéseiket, és fellépjenek a gyűlöletkeltő online narratívák ellen.

Megállapítást nyert, hogy visszaélnék az online platformok algoritmikus rendszereivel a jogellenes beszéd, az erőszakos szélsőséges és a terrorista tartalmak terjedésének felerősítése érdekében. Az EU-ban a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály kifejezetten előírja az online óriásplatformok számára, hogy értékeljék az **algoritmusok által felerősített tartalomterjedésnek** a rendszerekre gyakorolt hatását, és hozzanak intézkedéseket a demokratikus folyamatokra, a polgári párbeszédre és a választási folyamatokra, valamint a közbiztonságra gyakorolt negatív hatások lehetséges kockázatainak csökkentésére. Mivel az online tartalomterjesztésnek a fizikai határok nem szabnak gátat, kulcsfontosságú az EU-n kívüli partnerek és érdekelt felek tudatosságának növelése. A christchurchi felhívás algoritmusok által felerősített tartalomterjedéssel kapcsolatos projektjére építő munka jelenleg is zajlik, illetve a Bizottság 2023. december 7-re találkozót szervezett a christchurchi felhívás tagjaival⁴².

Végezetül, a gyermekbarát internet európai stratégiájának⁴³ 2022. évi aktualizálása és a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály végrehajtása különös figyelmet fordít a gyűlöletbeszéd gyermekekre gyakorolt kockázatára. A nőkkel szembeni erőszakra szóló irányelvre irányuló javaslat bűncselekménnyé nyilvánítja a biológiai vagy társadalmi nemen alapuló erőszakra és gyűlöletre való online uszítást, és megkönnyíti az ilyen tartalmak eltávolítását⁴⁴.

A Bizottság:

- 2024 februárja előtt véglegesíteni fogja az online platformokkal **a jogellenes online gyűlöletbeszéd felszámolására vonatkozó megerősített magatartási kódexet**,
- a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály végrehajtásának támogatása és az arra való felkészülés érdekében **ki fogja bővíteni** a közösségi médiában az erőszakra és gyűlöletre való uszítással foglalkozó **megbízható bejelentők hálózatait**, beleértve az antiszemitizmusra szakosodott megbízható bejelentők célzott hálózatát,
- fokozni fogja az uniós internetfórummal való együttműködést a **jogellenes gyűlöletbeszéd felderítése** és a határesetnek minősülő tartalmak kezelésének elősegítése érdekében, többek között **az antiszemita és muszlimellenes gyűlöletből származó tartalmak azonosítása**, valamint a bűnüldöző szervek és technológiai vállalatok **incidensekre való reagálásának** támogatása révén,
- együtt fog dolgozni a tagállamokkal és a tárhelyszolgáltatókkal az **online terrorista tartalomról szóló rendelet alkalmazása** előtt álló gyakorlati akadályok leküzdése érdekében,

⁴¹ Radikalizálódástudatossági hálózat (RAN).

⁴² A christchurchi felhívás egy több mint 130 kormányból, online szolgáltatóból és civil társadalmi szervezetből álló közösség, amely közösen lép fel az online terrorista és erőszakos szélsőséges tartalmak felszámolása érdekében.

⁴³ „Digitális évtized a gyermekek és az ifjúság számára: a gyermekbarát internetre (BIK+) vonatkozó új európai stratégia”, COM(2012) 196 final, 2022.5.11.

⁴⁴ Irányelvjavaslat a nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdeletről, [COM\(2022\) 105 final](#), 2022.3.8.

- meg fogja kettőzni a stratégiai kommunikációs erőfeszítéseket az **uniós radikalizálódástudatossági hálózattal**,
- valamint a december 7-i találkozó keretében meg fogja erősíteni a **christchurchi felhívás algoritmusok által felerősített tartalomterjedéssel kapcsolatos projektjével** való együttműködést.

3. BEVONJUK A TÁRSADALOM EGÉSZÉT

„A közöny nagyobb bűn, mint az erőszak maga. Azok erkölcsi apátiája, akik elfordulnak másoktól: ez történik ma a rasszizmussal és a világ más borzalmaival kapcsolatban is.”

Liliana Segre, tiszteletbeli örökös olasz szenátor, holokauszt-túlélő

- **Kiállás egymás mellett az oktatás, a kultúra, a média és a sport révén**

Az ismeretek és a tudatosság kulcsfontosságú a kölcsönös tisztelet és tolerancia szempontjából, a tudatosság hiánya pedig nagyon könnyen a gyűlölet térnyeréséhez vezet. A tudatlanság olyan vákuumot képez, amelyet az álhírek, a szélsőségesesség és a külföldi információmanipuláció kihasználhat. A különböző közösségek és hagyományok megértése növeli az ellenálló képességet azokkal szemben, akik a sokszínűséget és a különbségeket a társadalom szerkezetét fenyegető veszélyként igyekeznek megjeleníteni.

A Bizottság **uniós felmérést készített az antiszemita előítéletekkel kapcsolatban** valamennyi tagállam lakosságát, a fiatalokat is bevonva. A Bizottság a tagállamokkal együttműködve létrehoz egy európai kutatási központot is, amely a velünk élő antiszemitizmussal, valamint a zsidó élettel és kultúrával fog foglalkozni. A Horizont Európa keretprogram is támogat olyan kutatási projekteket, amelyek célja a gyűlölet, annak okai, következményei és kezelése módjának mélyebb megértése, míg a Technikai Támogatási Eszköz lehetőséget ad a tagállamoknak arra, hogy segítséget nyújtsanak a gyűlölet elleni küzdelemre irányuló stratégiák kidolgozásához és végrehajtásához.

Az **uniós vagy nemzeti szintű általános figyelemfelkeltő kampányok**, mint például az antiszemitizmus elleni küzdelemre vonatkozó uniós stratégiában előirányzott, a zsidó életről szóló figyelemfelkeltő kampány vagy a 2023-as „Eyes Open” (Nyitott szemmel) kampány⁴⁵, amelynek célja, hogy felhívja a figyelmet az áldozatok jogaira, beleértve a gyűlölet-bűncselekmények áldozatait is, felkelthetik az érdeklődést és leleplezhetik a hamis állításokat.

A tudatosság és az ismeretterjesztés legerősebb mozgatórugói mindennapi életünk alapvető részei, például a média, az oktatás és képzés, a kultúra és a sport. Ezt a munkát mindig a különböző közösségekkel szoros együttműködésben kell elvégezni, ami pedig mélyebb interkulturális és vallásközi párbeszédet tesz szükségessé. A véleményformálók ezeken a területeken felelősek a társadalom egészéért és kohéziójáért. Reménykeltők a **sportban**, különösen a labdarúgás területén látott példák: egyes nemzeti szövetségek és klubok már most is elítélik az antiszemita és rasszista magatartásokat és incidenseket. A főbb európai sportesemények lehetőséget jelenthetnek a gyűlöletkeltéssel szembeni figyelemfelkeltésre és az európai értékek népszerűsítésére, és ezeket ki kell használni. **A kultúra, a média és a**

⁴⁵ Járjon nyitott szemmel, hogy felismerje a személyek elleni bűncselekmények különböző fajtáit! | Victims Rights – Az áldozatok jogai (europa.eu)

sport világának befolyásosabb szereplői közül még többnek kell kiállnia a sokszínűség mellett. Teljes mértékben ki kell használni azokat a kulcsfontosságú pillanatokat, amikor a közvélemény figyelme egy eseményre irányul: például az olimpiai játékokra, a nemzetközi bajnokságokra vagy a nagy horderejű kulturális eseményekre.

A média fontos szerepet játszik abban, hogy megbízható információkat juttassanak el a polgárokhoz. Az európai demokráciáról szóló cselekvési terv értelmében a tömegtájékoztatás szabadságának védelmére és a dezinformáció elleni küzdelemre irányuló uniós erőfeszítések ugyanazon érme két oldalát jelentik. A hivatásos újságírás pozicionálását erősítő intézkedések, valamint az újságíróknak a mediaszabványok fenntartásával és fejlesztésével kapcsolatos képzése – amelyeket a különböző médiaprogramok keretében fognak előmozdítani – magában foglalja az antiszemitizmus, a muszlimellenes gyűlölet és a szélesebb körű rasszizmus valamennyi formájának elismerését, valamint a tudósításokban megjelenő elfogultság és negatív sztereotípiák feltárását is. A polgárok alapvető digitális kompetenciáit, különösen a médiaműveltséget és a digitális jártasságot erősítő intézkedések kulcsfontosságúak a közvélemény tudatosságának és a kritikus gondolkodásnak a biztosításához, támogatva a polgárokat az álhírek felismerésében és terjesztésük elkerülésében, valamint egy olyan megbízható digitális környezet megteremtésében, amelyben virágzik a plurális nyilvános vita.

Az oktatásnak hozzá kell járulnia a tanulók, a diákok és a tanárok tudatosságának megerősítéséhez és ahhoz, hogy tudják, hogyan reagálnak a megkülönböztetést és gyűlöletet tápláló előítéletekre, szélsőséges narratívákra, összeesküvés-elméletekre, negatív sztereotípiákra és ideológiákra. Minden tagállam a saját tantervéért felelős, de ez egy olyan terület, ahol az egymástól való tanulás és tapasztalatcsere nagyon értékes lehet. Az európai oktatási térség⁴⁶ és a digitális oktatási cselekvési terv⁴⁷ számos olyan kezdeményezést terjeszt elő, amelyek segíthetnek az oktatásban és képzésben, valamint az oktatáson és képzésen keresztül folytatott, gyűlölet elleni küzdelemben. A Bizottság elő fogja mozdítani az oktatásnak és a képzésnek a közös európai értékek és a demokratikus polgárság megerősítéséhez való hozzájárulásáról szóló⁴⁸ új tanácsi következtetéseket⁴⁹, 2024 elején külön hangsúlyt fektetve a „Nincs helye a gyűlöletnek” témakörre. Az egymástól való tanulás és a bevált gyakorlatok cseréjének támogatása során különös figyelmet kell fordítani azokra a gyűlölet ellen küzdő oktatási segédanyagokra és a pedagógiai megközelítésekre, amelyek célja, hogy lefedjék az oktatás különböző szintjeit és típusait. Fontos továbbá az iskolai megfélemlítés és erőszak elleni küzdelem keretében az iskolákban az egymás elleni gyűlöletet is kezelni⁵⁰.

Az Erasmus+⁵¹ és az Európai Szolidaritási Testület programjai⁵² finanszírozási lehetőségeket kínálnak az oktatás és képzés, a kultúra, az ifjúság és a sport területén, többek

⁴⁶ Az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló közlemény, COM(2020) 625 final, 2020.9.30.

⁴⁷ „Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027: Az oktatás és a képzés átalakítása a digitális kornak megfelelően”, COM(2020) 624 final.

⁴⁸ [A Tanács következtetése az oktatásnak és a képzésnek a közös európai értékek és a demokratikus állampolgárság megerősítéséhez való hozzájárulásáról](#), 2023. november 23.

⁴⁹ 2023-ban az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében folytatott európai együttműködésnek az az egyenlőségnek és értékeknek az oktatásban és képzésben való érvényesülésével foglalkozó munkacsoportja két vitaanyagot tett közzé [az oktatásban és az oktatáson keresztül megkülönböztetés különböző formáinak kezeléséről](#), valamint [az állampolgári ismeretek oktatásáról](#).

⁵⁰ Lásd az „Utak az iskolai sikerhez” című tanácsi ajánlást.

⁵¹ (EU) 2021/817 rendelet, HL L 189., 2021.5.28., 1. o.

között e témák kezelésére. A „befogadás és sokszínűség” prioritást élvez, és mindkét program számos olyan projektet támogat, amelyek előmozdítják a befogadást, a sokszínűséget, a kultúrák közötti párbeszédet, valamint az intolerancia és a rasszizmus – ezen belül pedig az antiszemitizmus⁵³ és a muszlimellenes gyűlölet – elleni küzdelmet. Ezt a prioritást továbbra is támogatni fogjuk, különösen a tagállami végrehajtó szervek által a gyűlöletellenes projektek ösztönzése érdekében tett további erőfeszítések révén.

2022-ben a Bizottság **a tanárok és oktatók számára készült, a dezinformáció kezeléséről, valamint a digitális jártasság oktatás és képzés révén történő előmozdításáról szóló iránymutatásokat**⁵⁴ tett közzé. Az iránymutatások segítik a tanárokat abban, hogy felvértezzék a gyermekeket és fiatalokat az online kihívásokkal, például a gyűlöletbeszéddel szemben. A digitális oktatási cselekvési terv 2024-es felülvizsgálata során a Bizottság meg fogja vizsgálni az iránymutatások alkalmazását, valamint azt, hogy az oktatási és képzési közösség egészében hogyan lehetne építeni erre a munkára⁵⁵.

2023-ban a Bizottság az UNESCO-val és az EBESZ-szel együttműködésben projektet indított **az antiszemitizmus oktatás révén történő kezelésére**, amelynek keretében 12 tagállamban jelenléti képzéseket szerveztek. Ezt a projektet 2024–2025-ben valamennyi tagállamra kiterjesztik, és képzést biztosítanak az uniós oktatóknak és politikai döntéshozóknak a kortárs antiszemitizmusnak az osztályteremben való kezeléséről.

A közösségi tevékenységekben való együttes részvétel hatékony módja lehet az új szociális kapcsolatok kialakításának és a megértés elmélyítésének⁵⁶. A Bizottság támogatja a **sport** szerepét a toleráns és befogadó társadalom megerősítésében, valamint a társadalomban tapasztalható erőszak és rasszizmus kezelésében. „A gyűlöletbeszéd elleni küzdelem a sportban ” elnevezésű közös projekttel kapcsolatban az Európa Tanáccsal folytatott együttműködésre építve innovatív megközelítéseket lehet kidolgozni a gyűlöletbeszéd kezelésére a sportban, beleértve az online dimenziót is. Az Erasmus+ a sporton keresztül is segíthet a befogadás, az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség előmozdításában. A Bizottság és az Európai Labdarúgó-szövetség közötti jelenlegi együttműködési megállapodás⁵⁷ keretét biztosít az egyenlőség, a sokszínűség és a befogadás előmozdításához, a megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemhez, hangsúlyozva, hogy a

⁵² (EU) 2018/1475 rendelet (2018. október 2.) az Európai Szolidaritási Testület jogi keretének meghatározásáról.

⁵³ Például az Erasmus+ programján keresztül a Bizottság finanszírozta a „Football History for Inclusion” (Futballtörténelem a befogadásért) projektet, amelyet a Történelemtanárok Európai Szövetsége koordinált, együttműködésben többek között az Anne Frank Alapítvánnyal, az Eintracht Frankfurt csapat labdarúgó-múzeumával és a román labdarúgó-szövetséggel. A projekt célja az volt, hogy segítsen azoknak a tanároknak, akik kirekesztésnek voltak tanúi, és segíteni kívánják diákjaikat abban, hogy érdemi párbeszédet folytassanak a befogadásról, és hogy a labdarúgás történelmének segítségével fejlesszék a társadalmi és polgári kompetenciákat.

⁵⁴ Iránymutatások tanárok és oktatók számára a dezinformáció kezeléséről és a digitális jártasság oktatás és képzés révén történő előmozdításáról – <https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/a224c235-4843-11ed-92ed-01aa75ed71a1/language-hu>.

⁵⁵ A digitális oktatást elősegítő kulcsfontosságú tényezőkről szóló, nemrégiben elfogadott, 2023. november 23-i tanácsi ajánlás alapján nyomon kellene követni a digitális oktatási tartalmakra vonatkozó minőségi követelmények révén folytatott gyűlölet elleni küzdelmet.

⁵⁶ Ez volt a „Kultúra az egészségért” elnevezésű uniós előkészítő intézkedés (2021–2023) tanulságainak egyike.

⁵⁷ Megállapodás az Európai Bizottság és az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) között – [C\(2022\) 3721 final](#).

labdarúgás hogyan segítheti elő a rasszizmus és az antiszemitizmus elleni küzdelmet Európában⁵⁸.

A demokratikus, sokszínű és nyitott társadalmakban a művészetek és a kultúra szintén döntő szerepet játszanak a tolerancia kiépítésében és a párbeszéd fenntartásában. A „Culture and Democracy – the evidence” (Kultúra és demokrácia – a bizonyíték) című, 2023. évi bizottsági jelentés⁵⁹ bemutatja, hogy a művészet és a kultúra miként erősíti a polgárok toleranciáját, a különböző háttérű személyek iránti empátiát, a szolidaritást és a társadalmi kohéziót, és hogyan segíthet a gyűlölet-bűncselekmények számának csökkentésében. Egy 2022-es olasz tanulmány⁶⁰ megállapította, hogy a kulturális termékek fogyasztásának 1 %-os növekedése a gyűlölet-bűncselekmények 20 %-os csökkenésével járt együtt.

A **Kreatív Európa** program felszámolja az akadályokat, és küzd az európai társadalmi sztereotípiák ellen, továbbá olyan intézkedést vezet be, amely támogatja **a zsidó kulturális örökséggel kapcsolatos kiemelkedő projekt díjazását** a zsidó kulturális örökség előmozdítása és jobb megértése érdekében.

A művészet és a kultúra az **állampolgári ismeretek oktatásában** is fontos szerepet játszhat. Az **EU 2023–2026-os időszakra szóló kulturális munkatervének**⁶¹ célja, hogy ágazatközi sinergiákat alakítson ki az iskolák, a kulturális szervezetek, a civil társadalom és más szereplők között azért, hogy a demokrácia erősítése érdekében kiaknázza a kultúrában rejlő átalakító erejű potenciált⁶². A Bizottság jelenleg konkrét példákat és információt gyűjt arról, hogy miként lehet hatékony polgárközpontú sinergiákat kialakítani az iskolák és a kulturális szereplők között. Az eredményeket megosztja az érdekelt felekkel és a tagállamokkal annak érdekében, hogy támogassa őket azon erőfeszítéseikben, hogy javítsák az állampolgári ismeretek oktatását, a tanulók tudatosságát és az előítéletekkel, szélsőséges narratívákkal, összeesküvés-elméletekkel és ideológiákkal szembeni reakálási készségüket⁶³.

A tudatosság növelésének egyik módja az **emléknapok** fontosságának hangsúlyozása: ezt a politikai szervezetek és mások is terjeszthetik a médiában, az iskolákban és az egyetemeken, hogy felhívják a figyelmet a gyűlölet elleni küzdelem fontosságára. Fokozni kell az erőfeszítéseket annak érdekében, hogy a megemlékezés jelenlegi alkalmait – mint például a holokauszt nemzetközi emléknapja (január 27.), a Roma Holokauszt Emléknapja (augusztus 2.), a faji megkülönböztetés elleni küzdelem nemzetközi napja (március 21.), a gyűlöletbeszéd elleni küzdelem nemzetközi napja (június 18.) vagy a homofóbia, a bifóbia, az interfóbia és a transzfóbia elleni világnap (május 17.) – hatékonyabban használják fel. Minél több és

⁵⁸ Erre példa az EU Menekültügyi és Migrációs Integrációs Alapja által finanszírozott „Football for UNITY 2.0” („Futball az EGYSEGÉRT 2.0”) projekt, amelyet az UEFA a Gyermekekért Alapítvány (UEFA Foundation for Children) fog végrehajtani. A projekt növelni fogja a labdarúgás népszerűségét, ezenkívül az EURO 2024 platformját a megkülönböztetés elleni küzdelem és a menekültek társadalmi befogadásának előmozdítása érdekében fogja használni.

⁵⁹ „Culture and Democracy – the evidence” (Kultúra és demokrácia – a bizonyíték). How citizens’ participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion (Hogyan erősíti a polgárok kulturális tevékenységekben való részvétele a polgári szerepvállalást, a demokráciát és a társadalmi kohéziót). Lessons from international research (A nemzetközi kutatás tanulságai).

⁶⁰ Denti, D., Crociata, A., & Faggian, A. (2022). Knocking on Hell’s door: dismantling hate with cultural consumption (A Pokol kapujában: a gyűlölet felszámolása kulturális termékek fogyasztásával), Journal of Cultural Economics, 1–47. o.

⁶¹ [A Tanács állásfoglalása az EU 2023–2026-ra szóló kulturális munkatervéről](#), (HL C 466., 2022.12.7., 1. o.).

⁶² A többéves kulturális munkatervek iránymutatásul szolgálnak a tagállamok és az Európai Bizottság között a kultúra területén folytatott uniós szintű szakpolitikai együttműködéshez.

⁶³ Ezt a folyamatot a Kreatív Európa program végrehajtására vonatkozó 2024. évi éves munkaprogram ismerteti: <https://culture.ec.europa.eu/resources/creative-europe-annual-work-programmes>.

nagyobb a szerepvállalás, és minél szélesebb körben vonják be a különböző közösségeket, annál erősebb az ilyen események üzenete. Az Európai Parlament és a Tanács tehetne azért, hogy az ilyen megemlékezéseknek nagyobb legyen a visszhangja.

Az antiszemitizmus elleni küzdelemre vonatkozó uniós stratégia részeként a Bizottság azon fog dolgozni, hogy minél többen emlékezzenek meg a holokausztról az iskolákban, az egyetemeken, valamint a szakképzési intézményekben. Emellett a helyi közösségekkel együttműködve létrehozza a holokauszt helyszíneinek hálózatát.

A Bizottság:

- támogatni fogja az **újságíróknak szánt**, a médiára vonatkozó normák fenntartásával, többek között a gyűlöletbeszéd felismerésével és a tudósításokban megjelenő elfogultságok feltárásával kapcsolatos **képzések** szervezését,
- az **Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület** 2024 keretében előtérbe fogja helyezni a befogadás és a sokszínűség előmozdítását, valamint a megkülönböztetés és a gyűlölet elleni küzdelmet,
- folytatni fogja a „**Kultúra és demokrácia tanulmányozása és a társaktól való tanulás**” elnevezésű projektet, hogy segítse az iskolákat és a kulturális szereplőket a toleranciával, a sokszínűséggel és a demokráciával kapcsolatos állampolgári ismeretek oktatásának előmozdításában,
- az **UNESCO-val és az EBESZ-szel** együttműködésben valamennyi tagállamra ki fogja terjeszteni az antiszemitizmus oktatás révén történő kezelésére irányuló projektet,
- a **Horizont Európa**⁶⁴ kutatási és innovációs keretprogramon keresztül támogatni fogja a gyűlölet-bűncselekmények és a gyűlöletbeszéd elleni kutatási projekteket,
- elő fogja mozdítani az Európa Tanáccsal közösen indított, „**A gyűlöletbeszéd elleni küzdelem a sportban**” elnevezésű közös projektet,
- a **Kreatív Európa** program keretében létre fog hozni egy új díjat, amely a zsidó kulturális örökség megőrzését helyezi előtérbe,
- fokozni fogja az **antiszemitizmusra vonatkozó stratégia keretében megvalósuló figyelemfelhívó tevékenységekkel** kapcsolatos munkát, beleértve az Európai Ifjúsági Nagykövetek hálózatát, a holokauszttal kapcsolatos helyszínek hálózatát, valamint egy új kutatási központ kiépítését és a finanszírozás növelését⁶⁵.

- *A demokrácia védelme a gyűlölettel szemben*

A gyűlölet megnyilvánulásai nem csupán célzott fenyegetést jelentenek az egyénekre és a közösségekre nézve: a társadalom egészét ássák alá és demokráciáink alapjait fenyegetik. **A dezinformáció – többek között a külföldi információmanipuláció és beavatkozás – célja gyakran a polarizáció és a gyűlölet felerősítése.** Az elmúlt hetekben nyilvánvalóvá vált, hogy a dezinformáció terjedésének fokozása érdekében – külföldi szereplők bevonásával – visszaélhetnek a társadalmi és geopolitikai feszültséggel. Ennek célja, hogy kiszorítsa a kiegyensúlyozott narratívát, hogy polarizálja és radikalizálja a zsidó és muszlim

⁶⁴ A Horizont Európa 2024-től az online és offline gyűlöletbeszéd elleni küzdelemre irányuló kutatási projekteket fog finanszírozni.

⁶⁵ A Bizottság a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program „Emlékezés” ága keretében a 2024-ben rendelkezésre álló finanszírozást 12 millió EUR-ra növelte, amelyet egyebek mellett a holokausztról való megemlékezésre és a holokauszt torzításának megakadályozására irányuló projektekre fordítanak, többek között az archívumok és a holokauszt-túlélők vallomásainak digitalizálása révén.

közösségekben élők, valamint a lakosság egészének erőfeszítéseit, akik meg akarják mutatni a béke, a tisztelet és az együttélés iránti elkötelezettségüket.

Az EU számára stratégiai prioritássá vált, hogy megvédje az európai demokráciákat a – különösen a külföldi szereplőktől származó – dezinformáció, információmanipuláció és beavatkozás fenyegetésével és káros hatásaival szemben. Az európai demokráciáról szóló cselekvési terv⁶⁶ keretében a Bizottság és a főképviselő számos intézkedést dolgozott ki a dezinformáció kezelésére.

Az online platformok szolgáltatói elszámoltathatóságának növelése érdekében számos kezdeményezés indult⁶⁷. Konkrétan **a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály** fontos eleme **az online óriásplatformok azon kötelezettsége, hogy értékeljék és csökkentse a dezinformáció kockázatát.** Ez kiegészíti a **dezinformáció visszaszorítását célzó**, régóta meglévő, megerősített **gyakorlati kódexet**. Ez egy olyan sokoldalú eszköz, amely arra kötelezi aláíróit – beleértve az összes főbb online platformot –, hogy a civil társadalommal, az önszerveződő kezdeményezésekkel és a hatóságokkal együttműködve gyorsan reagáljanak a kockázatokra.⁶⁸

A gyors reagálást segítette a helyzetismeret és **a dezinformációra adott stratégiai kommunikációs válasz**, felhasználva a Bizottság dezinformáció elleni hálózatát és az Európai Külügyi Szolgálat által irányított gyorsriasztási rendszert, amely összekapcsolja a tagállamok és az uniós intézmények kapcsolattartási pontjait, valamint a választásokkal összefüggésben kapcsolatot biztosít az európai választási együttműködési hálózattal. Ennek része az aktív leleplezés és a célzott kampányok (a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, többek között a Covid19-cel és Oroszország Ukrajna elleni jogellenes agressziójával kapcsolatos dezinformáció kezelése érdekében), valamint a konkrét incidensekre adott átfogó és folyamatos célzott reagálás. Ezenkívül a tényvizsgálóknak nyújtott fokozott támogatás is jelentős hatással van a dezinformációra. **A Bizottság és a főképviselő fokozni fogja a dezinformáció elleni fellépést, és támogatni fogják a független tényvizsgálókat, akik jelentős szerepet játszanak a dezinformációra való reagálásban.** Ennek keretében a Bizottság és a főképviselő támogatja az önszerveződő digitális önkénteseket olyan nyílt forráskódú eszközök – többek között mesterségesintelligencia-eszközök – rendelkezésükre bocsátása vagy továbbfejlesztése révén, amelyek lehetővé teszik számukra a gyűlöletbeszéd és a dezinformáció elleni hatékonyabb küzdelmet.

A Bizottság ösztönözni fogja a tudatosságot és a megfelelést azáltal, hogy **fokozza a gyakorlati kódex aláíróival való kapcsolatokat, a Digitális Média Európai Megfigyelőközpontja (EDMO) hálózat pedig növeli tényvizsgálóinak kapacitását. A gyors tartalommoderálás** elengedhetetlen a hatékony reagáláshoz. A kapcsolatfelvételek célja, hogy emlékeztessék a legfontosabb érdekelt feleket a meglévő szabályokra, és hogy ők

⁶⁶ COM(2020) 790. Hamarosan sor kerül a cselekvési terv keretében végrehajtott intézkedések felülvizsgálatára.

⁶⁷ Az egyéb kulcsfontosságú kezdeményezések közé tartozik a politikai reklámok átláthatóságáról szóló, nemrégiben elfogadott javaslat, amely egyértelmű szabályokat vezet be a politikai reklámok átláthatóságára és targetálására vonatkozóan, valamint a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai jogszabály keretében tett javaslat, amely elfogadását követően garantálná a médiaszolgáltatók hatékonyabb szerkesztői szabadságát és függetlenségét.

⁶⁸ A politikai reklámról szóló, készülő rendelet közös átláthatósági normákat fog biztosítani, amelyek lehetővé teszik a politikai reklámok más tartalmaktól való megkülönböztetését, valamint azon üzenetek azonosítását, amelyek célja a politikai nézetek és döntések alakítása. A rendelet ezenkívül korlátozni fogja a személyes adatok politikai reklámok terjesztésére való felhasználását.

is fokozottan részt vegyenek a dezinformáció elleni küzdelemben. A cél az, hogy az EDMO-t olyan független közvetítőként vegyék igénybe, amely megszervezheti a platformok és a megbízható bejelentők és más szakértők közötti munkát. Ez segíteni fogja a megjelölt dezinformációs tartalmak gyors és hatékony moderálását és eltávolítását (és néha a potenciálisan jogellenes tartalmak azonosítását).

Az EU támaszkodhat a már meglévő intézkedésekre, többek között a külföldi információmanipulációra és beavatkozásra vonatkozó eszköztárra. A közel-keleti és észak-afrikai fiatal véleményformálók/ifjúsági nagykövetekkel folytatott célzott társadalmi diplomáciai programok segítségével az EU szélesebb körű tájékoztatást fog biztosítani. Az arab tényvizsgálók hálózatának népszerűsítésére irányuló meglévő projektet kiterjesztik a tényvizsgáló platformok és a platformokat a külföldi beavatkozás és a gyűlöletbeszéd felderítésében segítő szoftver továbbfejlesztésére.

A Bizottság az európai demokráciáról szóló cselekvési tervre építve kezdeményezéseket dolgoz ki a demokrácia védelmére vonatkozóan, hogy támogassa a közös uniós normákat a konkrét fenyegetések kezelése, valamint az inkluzív polgári szerepvállalás és a polgárok demokráciákban való részvételének ösztönzése terén. A jogalkotási javaslat közös átláthatósági és elszámoltathatósági normákat vezetne be a belső piacon az uniós döntéshozatali folyamat befolyásolását célzó és harmadik országok nevében végzett érdekképviselési tevékenységek tekintetében. A javaslatok az inkluzív és reziliens választásokra vonatkozó ajánlásokat is tartalmazzák majd, amelyek intézkedésekre tesznek javaslatot a félrevezető vagy gyűlöletkeltő tartalmak elkerülésével, valamint a polgári szerepvállalás és a polgári részvétel révén a tiszteletteljes demokratikus környezet ösztönzésével kapcsolatban.

A független újságírás kulcsfontosságú ahhoz, hogy a polgárok megalapozott döntéseket hozzanak, és hogy visszaszorítsuk a dezinformációt és a gyűlöletbeszédet. A független újságírásra azonban világszerte egyre nagyobb nyomás nehezedik.⁶⁹ Az EU továbbra is mélyen elkötelezett a független, minőségi újságírás világszerte történő védelme mellett, a **független média erőteljes és konkrét támogatása** révén. Világszerte számos uniós program létezik a független média támogatására, a kapacitásépítés biztosítására, az újságírók védelmének megerősítésére és továbbképzési lehetőségek biztosítására. Az EU-n belül és az egész világon célzott programok vannak érvényben, amelyek esetében a támogatás teljes összege az elmúlt öt évben meghaladta a 180 millió EUR-t. Az EU emellett kifejezetten védi a kockázatnak kitett független újságírókat⁷⁰, és óvja a helyi inkluzív demokratikus teret a digitális korban.⁷¹

A Bizottság:

- fokozza a **tényvizsgálóknak** nyújtott támogatást, többek között annak feltárása révén, hogy a mesterséges intelligencia hogyan támogathatja a dezinformáció azonosítására irányuló munkát, a gyűlöletre uszítás kockázatával,
- új **demokráciavédelmi** csomagot fogad el, amely harmonizált átláthatósági és elszámoltathatósági normákra vonatkozó javaslatokat fog tartalmazni az uniós

⁶⁹ A „Freedom in the World” (Szabadság a világban) című (a Freedom House által készített) 2023. évi jelentés szerint a tömegtájékoztatás szabadsága az egyik olyan mutató, amely az elmúlt 17 évben a legnagyobb mértékben romlott. Ma az emberek 85 %-a él olyan országokban, ahol az elmúlt öt évben romlott a médiaszabadság (forrás: ENSZ).

⁷⁰ Egyéb intézkedések mellett a ProtectDefenders.eu mechanizmuson keresztül.

⁷¹ Többek között a Dániával a „Digitális Demokrácia Kezdeményezés” kapcsán kialakított partnerség révén.

döntéshozatali folyamat befolyásolását célzó és harmadik országok nevében végzett érdekképviselési tevékenységekkel kapcsolatban.

Az EU:

- kiterjeszti az **arab tényvizsgálók hálózatának** népszerűsítésére irányuló projektet a tényvizsgáló platformok és a platformokat a külföldi beavatkozás és a gyűlöletbeszéd felderítésében segítő szoftver továbbfejlesztésére,
- támogatja a közel-keleti és észak-afrikai fiatal véleményformálók/ ifjúsági nagykövetekkel folytatott célzott **társadalmi diplomáciai programokat** a gyűlölet valamennyi formájával – többek között az antiszemitizmussal – kapcsolatos szélesebb körű tájékoztatás biztosítása, valamint az EU-n kívül szerzett információk kezelése érdekében.

4. EGYESÜLVE A SOKFÉLESEGBEN A GYŰLÖLET ELLEN

„Ha el akarjuk érni célunkat, vértessük fel magunkat a tudás fegyverével, kovácsolódjunk egységbe és tartsunk ki egymás mellett.”

Malála Júszafzai, Nobel-díjas emberi jogi aktivista

Az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség minden demokrácia alapvető értéke. Ezek biztosítják az alapot ahhoz, hogy minden ember félelem nélkül élhessen együtt. Az EU elkötelezett egy olyan társadalom kiépítése mellett, amelyben mindenki egyenlő esélyekkel rendelkezik a boldogulásra, szabadon kifejezheti egyéniségét, véleményét, szabadon gyakorolhatja vallását és szabadon választhat társat magának. Egy ilyen társadalom támogatása hatékony módja a gyűlölet elleni küzdelemnek.

Egy, az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) által 2019-ben készített felmérés megerősítette, hogy a **szexuális irányultságon**, nemi identitáson vagy önkifejezésen és nemi jellegén **alapuló hátrányos megkülönböztetés** fokozódott az EU-ban. Az LMBTI-személyek egytizedét (11 %) a 2020 előtti öt évben a szexuális irányultsága miatt érte fizikai vagy szexuális támadás. A transznemű (17 %) és az interszexuális (22 %) válaszadók nagyobb arányban szenvedtek el támadásokat⁷². A **nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak** különösen elterjedt az EU-ban. Az adatok azt mutatják, hogy az EU-ban minden harmadik nő ellen követtek már el erőszakot⁷³, és minden ötödik nő esett már áldozatul kapcsolati erőszaknak⁷⁴. Ami a **romákat** illeti, 2021-ben a gyűlöletből fakadó zaklatás és erőszak elleni küzdelem terén a 2016. évi korábbi megállapításokhoz képest pozitív fejlemény volt megfigyelhető, de a megkülönböztetés elleni küzdelem terén nem történt valódi javulás⁷⁵.

⁷² Az Alapjogi Ügynökség felmérése (2020): „A long way to go for LGBTI equality A long way to go for LGBTI equality” | European Union Agency for Fundamental Rights (europa.eu) (Sok még a teendő az LMBTI-személyek egyenlősége érdekében | Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (europa.eu))

⁷³ Az Alapjogi Ügynökség felmérése: „[Violence against women: an EU wide survey](#)” (Nőkkel szembeni erőszak: az Unió egészére kiterjedő felmérés), 2014.3.5.

⁷⁴ Ez a számadat adminisztratív adatokon alapul, és csak a hatóságoknak bejelentett eseteket tartalmazza. A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE), a nemekkel kapcsolatos statisztikai adatbázis <https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs>, 2019.

⁷⁵ Az Alapjogi Ügynökség felmérése (2021): „[Roma in 10 European countries \(Romák 10 európai országban\)](#)”, az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége.

A Bizottság ezért helyezte az egyenlőséget és a megkülönböztetésmentességet programjának középpontjába. Az **egyenlőségközpontú Unió** 2020-ban és 2021-ben elfogadott stratégiái⁷⁶ átfogó megközelítést határoztak meg annak érdekében, hogy mindenki számára megteremtsék a feltételeket ahhoz, hogy a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló különbségektől függetlenül élhessen, boldogulhasson és vezető szerepet tölthessen be a társadalomban. Ennek érdekében a stratégiák hangsúlyt fektetnek a sztereotípiák elleni küzdelemre, a strukturális rasszizmus és a megkülönböztetés elleni küzdelemre (ahol ez a jelenség létezik), valamint arra, hogy pozitív intézkedésekkel orvosolják az érdemi egyenlőség hiányát társadalmainkban.

E stratégiák kulcsfontosságú eleme a tagállamok és a civil társadalom bevonása az uniós szintű célkitűzések nemzeti szintre való átültetése érdekében, többek között nemzeti stratégiák és cselekvési tervek révén, a vállalt kötelezettségekkel összhangban. A **megkülönböztetésmentességgel, az egyenlőséggel és a sokféleséggel foglalkozó magas szintű munkacsoport** fontos fórumot biztosít a bevált gyakorlatok cseréjéhez, és arra törekszik, hogy javítsa a megkülönböztetés elleni küzdelmet és az egyenlőséget előmozdító szakpolitikák és programok kidolgozását és végrehajtását. A sokszínűségi charták uniós platformja ezenkívül segítséget nyújt azon szervezetek számára, amelyek az **európai sokszínűségi charták** révén önkéntesen elkötelezik magukat a sokszínűség és az esélyegyenlőség munkahelyen történő előmozdítása mellett.

Az uniós források mozgósítása és annak biztosítása, hogy azok eljussanak a leginkább rászorulókhöz, szintén kulcsfontosságú az egyenlőség előmozdítása és a megkülönböztetés elleni küzdelem szempontjából. Ehhez elengedhetetlen, hogy **az uniós források kedvezményezettjei tiszteletben tartsák az uniós értékeket**.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájával kapcsolatos horizontális feljogosító feltétel megköveteli, hogy valamennyi tagállam hatékony mechanizmusokat vezessen be annak biztosítására, hogy a programok és azok végrehajtása megfeleljen a Chartának⁷⁷. Ez a kapcsolódó kiadások visszatérítésének előfeltétele.

A Bizottság **korai felismerési és kizárási rendszere** már lehetővé teszi, hogy a terrorizmus finanszírozásához kapcsolódó szervezeteket vagy a terrorista tevékenységekhez kapcsolódó bűncselekmények elkövetőit kizárják az uniós pénzügyi támogatásból⁷⁸. A kedvezményezetteknek nyújtott pénzügyi támogatás a szerződéses kötelezettségek súlyos megszegése esetén felfüggeszthető, csökkenthető vagy visszafizettethető, és súlyos szakmai köteleességszegés – például az uniós értékek megsértése – esetén megfelelő intézkedéseket lehet tenni. A legfontosabb, hogy annak az elvnek a megerősítése érdekében, hogy az uniós finanszírozású programoknak tiszteletben kell tartaniuk az egyenlőség elveit és meg kell felelniük az uniós jognak, a Bizottság azt javasolta, hogy a költségvetési rendelet felülvizsgálatának részeként a kifejezett kizáró okokat egészítsék ki a „megkülönböztetésre,

⁷⁶ Az egyenlőségközpontú Unió stratégiái: „a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia”, [COM\(2020\) 152 final](#), 2020.3.5.; „a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer” (2020–2030), [COM\(2020\) 620 final](#), 2020.10.7.; az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025)”, [COM\(2020\) 698 final](#), 2020.11.12.; az EU rasszizmus elleni cselekvési Stratégia a fogyatékossággal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030), [COM\(2021\) 101 final](#), 2021.3.3. Ezeket kiegészítette az „antiszemitizmus elleni küzdelemre és a zsidó élet előmozdítására vonatkozó uniós stratégia (2021–2030)”, [COM\(2021\) 615 final](#), 2021.10.5.

⁷⁷ Az (EU) [2021/1060](#) rendelet (közös rendelkezésekről szóló rendelet) 15. cikke.

⁷⁸ Az (EU, Euratom) [2018/1046](#) rendelet (költségvetési rendelet) 135. cikke.

gyűlésre vagy erőszakra való uszítással”. Az uniós értékek tiszteletben tartása már eleve a támogatási megállapodás része, amelyet az uniós finanszírozás minden kedvezményezettjének alá kell írnia, és a Bizottság iránymutatásokat dolgozott ki annak érdekében, hogy egyértelműbben meghatározza az uniós értékek megsértésének a kedvezményezettekre érvényes következményeit. A Bizottság kísérleti projekteket is indít a költségvetési programok ellenőrzési és érvényesítési eljárásainak megerősítésére olyan releváns kiadási területeken, amelyek esetében nagyobb a visszaélés és az uniós értékek figyelmen kívül hagyásának kockázata.

Ugyanilyen fontos annak biztosítása, hogy az átláthatatlan **külföldi finanszírozást** ne használják fel az uniós értékek aláásására. Az EU továbbra is küzdeni fog a kulturális, civil és vallási szervezetek rejtett és rossz szándékú külföldi finanszírozása ellen. Az átláthatóság és az elszámoltathatóság a legjobb módja annak, hogy megelőzzük a külföldi finanszírozásban rejlő azon lehetőséget, hogy – szándékosan vagy akaratlanul – népszerűsítsék a demokratikus elveinkkel, alapvető és emberi jogainkkal ellentétes nézeteket, és ösztönözzék az ilyen jellegű magatartást⁷⁹. Emellett az EU szilárd keretet biztosít a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemhez.

A Bizottság:

- folytatja az **egyenlőségi stratégiák** végrehajtásának nyomon követését és az arról szóló jelentéstételt. 2024-ben ez magában foglalja a rasszizmus elleni uniós cselekvési terv, az antiszemitizmus elleni küzdelemre és a zsidó élet előmozdítására vonatkozó uniós stratégia, valamint a 2020–2025 közötti időszakra vonatkozó, LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia végrehajtásáról szóló jelentéseket,
- közzé teszi a felülvizsgált, **magyarázó jegyzetekkel ellátott támogatási megállapodást** annak érdekében, hogy jobban meg lehessen határozni az uniós értékek be nem tartásának a kedvezményezettekre érvényes következményeit.

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy:

- mielőbb zárják le a **költségvetési rendelettel** kapcsolatos tárgyalásokat az uniós értékek és tágabb értelemben az Unió pénzügyi érdekei védelmének további megerősítése érdekében.

A Bizottság felszólítja a tagállamokat, hogy:

- tegyenek eleget a rasszizmus és az antiszemitizmus elleni küzdelemről szóló tanácsi következtetésekben⁸⁰ vállalt kötelezettségeknek, különösen a nemzeti cselekvési tervek és/vagy stratégiák kidolgozása, továbbá az antiszemitizmus, valamint a holokauszt tagadása és torzítása tekintetében a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség által elfogadott, jogilag nem kötelező erejű munkadefiníciók alkalmazása kapcsán.

5. EGYÜTTMŰKÖDÜNK A LEGFONTOSABB ÉRDEKELT FELEKKEL

„Egyedül keveset tehetünk, együtt azonban sokkal többet.”

Helen Keller, amerikai író, a fogyatékkal élők jogainak aktivistája

A különböző uniós szintű kezdeményezések az összes tagállam, az összes közösség és a civil társadalom szélesebb körének bevonásával aknázhadják ki teljes potenciáljukat. Ez

⁷⁹ A költségvetési rendelet átdolgozására irányuló javaslat, [COM\(2022\) 223](#)

⁸⁰ [A Tanács következtetései a rasszizmus és az antiszemitizmus elleni küzdelemről](#), 2022.3.2.

különösen igaz az egyenlőség iránti, régóta fennálló uniós kötelezettségvállalásra, amely konkrét kezdeményezéseket tartalmaz az egyenlő jogok előmozdítására és a társadalom minden területén a marginalizálódott személyek részvételének megkönnyítésére vonatkozóan.

A Bizottság azon megközelítése, hogy az antiszemitizmus elleni küzdelemért és a zsidó élet előmozdításáért felelős koordinátor, a muszlimellenes gyűlölet elleni küzdelemért felelős koordinátor és a rasszizmus elleni küzdelemért felelős, nemrégiben kinevezett koordinátor révén fokozza az uniós támogatást, fontos szerepet játszott az érdekelt felek bevonásának megerősítésében. Ezt a megközelítést most az egyes koordinátoroknak szóló **kifejezett megbízatással erősíti meg**. A megbízatás meghatározza a küldöttnek való kinevezésüket és szerepüket olyan területeken, amelyek konkrét uniós finanszírozású projekteket foglalnak magukban, és maximalizálják az uniós szakpolitikákban rejlő lehetőségeket a gyűlölet elleni online és közvetlen küzdelemben⁸¹. A megbízatások keretében éves jelentéseket is kell majd tenni a tendenciákról, a bevált gyakorlatokról és a szakpolitikai eredményekről. Kulcsfontosságú szerepet fog játszani a – többek között az önszerveződő – szervezetek széles körével való szoros kapcsolat előmozdítása, amely elősegíti a tiszteletet és a megértést, valamint támogatja az egész társadalom mozgósítását az uniós értékek és alapelvek előmozdítása és védelme terén.

Az uniós ügynökségek, és különösen az **Alapjogi Ügynökség** kulcsfontosságú hozzájárulást biztosítanak az uniós szintű fellépéshez. Az adatgyűjtés és -elemzés, beleértve az egyenlőségre vonatkozó megbízható és összehasonlítható adatokat is⁸², elengedhetetlen a jelenlegi fenyegetések alaposabb megismeréséhez és jobb megértéséhez. Szintén kiemelt szerepet játszik az antiszemitizmusra, a rasszizmus elleni küzdelemre, a romák egyenlőségére, társadalmi befogadására és részvételére, valamint az LMBTIQ-személyek egyenlőségére vonatkozó nemzeti cselekvési tervek támogatása és nyomon követése. A Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy miként lehetne maximalizálni az Alapjogi Ügynökségben rejlő azon potenciált, hogy hozzájáruljon a gyűlölet elleni küzdelemre irányuló uniós erőfeszítésekhez, ideértve az antiszemita incidensek nyilvántartására vonatkozó közös módszertan kidolgozását is.

A vallási egyesületek szintén befolyásos képviselői lehetnek a közösségeknek, és közvetíthetnek a különböző közösségek között. Az **uniós intézmények és az egyházak, vallási szervezetek, valamint világnézeti szervezetek közötti, 17. cikk szerinti párbeszéd** jól bevált fórumot biztosít a különböző vallások számára. A vallási intoleranciával kapcsolatos növekvő aggodalmak fényében a 17. cikk szerinti párbeszéd keretében végzett munka még fontosabb, mivel lehetőséget biztosít ahhoz, hogy feltárják a tolerancia fokozásának, valamint a vallási és világnézeti közösségek tiszteletben tartása előmozdításának módjait.

Végezetül az Unió külső tevékenységének ezenkívül célja a sokszínűség fontosságának tudatosítása és a gyűlölet elleni küzdelem. A **partnerországokban** az egyenlőséget, a befogadást és a sokszínűség tiszteletben tartását előmozdító, az EU által támogatott és a

⁸¹ Ebbe a munkába be kell vonni az Európai Bizottság és az EUMSZ 17. cikkében meghatározott egyházak, vallási szervezetek vagy közösségek, valamint világnézeti szervezetek közötti párbeszédért felelős bizottsági koordinátort is.

⁸² E célból a Bizottság együttműködik az Alapjogi Ügynökséggel az egyenlőségre vonatkozó adatokkal foglalkozó alcsoport munkájának koordinálásában a megkülönböztetésmentességgel, az egyenlőséggel és a sokféleséggel foglalkozó magas szintű munkacsoport keretében.

kulcsfontosságú partnerországok civil társadalma által végrehajtott programok közé tartozik a Globális Európa „emberi jogok és demokrácia” programja⁸³.

A gyűlölet elleni küzdelem globális ügy, amelynek megoldásához nemzetközi együttműködésre van szükség. Bár elsődleges felelősségünk a gyűlölet elleni küzdelem és az emberi jogok védelme az EU-n belül, felelősségünk és érdekünk az is, hogy ezen a területen megerősítsük az EU külső fellépését. Valamennyi uniós egyenlőségi stratégia és az antiszemitizmus elleni küzdelemre vonatkozó uniós stratégia tartalmaz célzott intézkedéseket a gyűlölet és a hátrányos megkülönböztetés elleni globális szintű fellépésre vonatkozóan. Az EU multilaterális szinten – például az ENSZ-ben és az Európa Tanácsban – az egyik legaktívabb globális szereplő a vallás és meggyőződés szabadságának előmozdítása terén⁸⁴, és kinevezett a vallás és meggyőződés szabadságának az EU-n kívüli előmozdításáért felelős különmegbízottat is. A partnerkormányokkal, a helyi érdekelt felekkel, a civil társadalmi szervezetekkel és a vallási alapú szereplőkkel együttműködésben a partnerországokban párbeszédet folytat és különféle tevékenységeket végez. A jogok globális, regionális és országos szintű előmozdításáért felelős szereplőkkel⁸⁵ való szoros együttműködés megerősíti az uniós fellépés hitelességét és hatékonyságát az Unión belül és kívül egyaránt: a Bizottság és a főképvisező minden szinten meg fogja erősíteni szerepvállalását és kapcsolatrendszerét, támaszkodva az EU diplomáciai tevékenységére, konkrét fellépéseire és külső partnerségeire. Az EU részvétele a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetségben lehetővé teszi a szorosabb együttműködést a holokauszttagadás elleni küzdelem, valamint a rasszizmus, az idegengyűlölet és az antiszemitizmus megelőzése terén.

Végezetül az **uniós intézmények**, az uniós munkahelyek és az ott dolgozók betartják a megkülönböztetés és a gyűlölet elleni küzdelem legmagasabb szintű normáit. Ez kiemelt prioritás a Bizottság számára, és a belső emberi erőforrások, az etika és a kommunikációs politika középpontjában a 2023–2024-es időszakra szóló aktualizált, a sokszínűsége és befogadásra vonatkozó cselekvési terv áll majd.

A Bizottság:

- kifejezett megbízatással rendelkező **küldötteket** nevez ki a koordináció elmélyítésére, többek között konkrét uniós finanszírozású projektek révén, valamint az uniós szakpolitikákban rejlő lehetőségek maximalizálására a gyűlölet elleni online és közvetlen küzdelem érdekében.
- 2023. december 19-én a 17. cikk szellemében **rendkívüli ülést tart a vallásközi párbeszédéről**.

6. KÖVETKEZTETÉS

„Az áldozatot nem az elnyomás, hanem a körülötte lévők hallgatása bántja a legjobban.”

Elie Wiesel, Nobel-díjas író, holokauszt-túlélő

⁸³ Közös közlemény – Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv 2020–2024, [JOIN\(2020\) 5 final](#), 2020.3.25. A vallásszabadság előmozdítását célzó új pályázati felhívásra már lehet jelentkezni – [Pályázati és ajánlati felhívások \(europa.eu\)](#).

⁸⁴ Lásd még a nemzeti, faji vagy vallási gyűlölet támogatásának tilalmáról szóló rabati cselekvési tervet.

⁸⁵ Például a vallás és meggyőződés szabadságával foglalkozó különleges ENSZ-előadó, az Európa Tanács emberi jogi biztosa és az antiszemitizmussal, a muzulmánellenességgel, valamint a vallási intolerancia és a gyűlölet-bűncselekmények egyéb formáival foglalkozó különleges képviselője.

Az EU azzal a céllal jött létre, hogy a háborút követően összefogást biztosítson az inkluzív, sokszínű és demokratikus társadalom középpontjában álló értékek mentén. A szomszédságunkban zajló két háború, valamint az otthonainkban és közösségeinkben napi szinten tapasztalható megosztottság miatt Európának meg kell mutatnia, hogy elkötelezett ezen értékek tiszteletben tartása és előmozdítása iránt.

2024 elején a Bizottság magas szintű gyűlöletellenes konferenciát szervez a gyűlölet és a megkülönböztetés elleni küzdelemben részt vevő, magas rangú résztvevők közreműködésével. **Páneurópai térséget nyit meg a párbeszéd és a megbékélés számára,** lehetővé téve a gyűlöletből és a megosztottságból az egyenlőség, valamint az emberi jogok és méltóság tiszteletben tartásának európai értékei felé való elmozdulást. A Bizottság ebből a célból európai szinten összehozza az EU minden tájáról érkező polgárokat, különösen a fiatalokat, valamint a döntéshozókat, a szakértőket és a leginkább érintett közösségek tagjait. A megbékélést szolgáló európai párbeszédnek eredményeképpen ajánlások születnek arra vonatkozóan, miként lehet hidakat építeni a széttöredezett közösségek között, és hogyan lehet feléleszteni az EU „Egyesülve a sokféleségben” mottóját. A Bizottság arra fogja ösztönözni a tagállamokat, hogy nemzeti szinten és azon túl is szervezzenek hasonló párbeszédet.

A gyűlölet az Európai Unióban és a világ minden táján elfogadhatatlan. A politikusoknak és a közéleti személyiségeknek, valamint a legkülönbözőbb társadalmi helyzetű polgároknak készen kell állniuk arra, hogy kiálljanak és felszólaljanak. Nem szabad kétséget hagynunk azzal kapcsolatban, hogy értékeinket eltökélten védjük, sőt, minden tőlünk telhetőt meg kell tennünk annak érdekében, hogy azokat a gyakorlatban is megvalósítsuk. A gyűlölet kockázatának kitett személyek védelme elengedhetetlen társadalmunk és életmódunk megőrzéséhez. Az EU együttes fellépése erőteljes eszköz lehet ennek az elszántságnak a demonstrálására: minden európai polgárt felszólítunk arra, hogy álljon ki a gyűlölet ellen, és szólaljon fel az egyenlőségért, a befogadásért és a tiszteletért.